

УДК 811.161.2

Дакі О.А.

ДІАЛЕКТНЕ ЧЛЕНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІВДЕННОБЕССАРАБСЬКИХ ГОВІРОК НА МАТЕРІАЛІ БОТАНІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

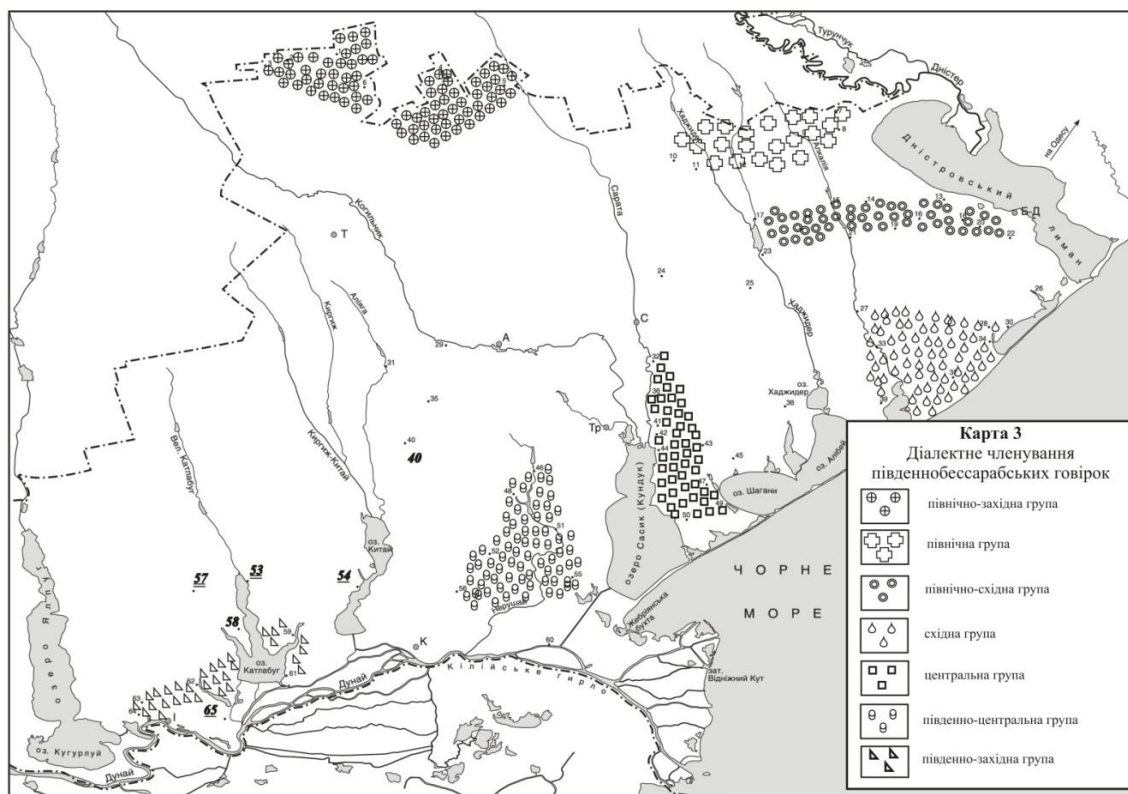
У статті розглянуто діалектне членування українських південнобессарабських говірок. Визначено групи говірок та мікроареали на основі інтеграційних та диференційних ознак.

Ключові слова: лексема, ізоглоса, говірка, група говірок, мікроарейл.

Полімовний ареал межиріччя Дністра і Дунаю тривалий час викликає інтерес дослідників. Особлива увага досі приділялась лексиці українських південнобессарабських говірок, це, зокрема, сільськогосподарська (П.Ю. Гриценко [3], В.П. Дроздовський [8], Т.П. Заворотна [10–11], О.О. Мірошніченко [13–14]), побутова (В.П. Дроздовський [8–9], Т.П. Заворотна [12]), обрядова (О.А. Дакі [7]), рибальська лексика (А.А. Берлізов [1–2]), лексика землеробства (П.Ю. Гриценко [5]) та тваринництва (П.Ю. Гриценко [6], В.П. Дроздовський [8–9]); видано лексикографічні праці, в яких представлені певні групи лексики: “Словник діалектизмів українських говірок Одеської області” А.А. Москаленка [15] та “Лексика рибальства українських говорів Нижнього Подністрів’я” А.А. Берлізова [2]. Таким чином, було створено емпіричну базу свідчень про лексику південнобессарабських говірок, частково репрезентовано її склад, особливості формальної й семантичної структури, шляхи формування. Проте досі цей матеріал не був картографований. Відомо, що картографування діалектних лексичних відмінностей відкриває перед лексикологом-лінгвогеографом нові та ширші можливості ареального дослідження лексико-семантичної системи мови [16, с.10]. Крім цього, факти ареального варіювання мовної системи, що відображені на лінгвістичних картах, “актуалізують ряд проблем, розв’язання яких проливає світло на минуле мови та закономірності її функціонування на різних етапах історії” [4, с. 22], що зумовило актуальність нашого дослідження.

Мета статті – на основі картографування ботанічної лексики дослідженого ареалу здійснити ареальне членування південнобессарабських говірок, визначити групи говірок та мікроареали, встановити для яких груп характерна найбільша та найменша кількість ізоглос, які лексеми формують групи говірок та мікроареали.

Студіювання ареалу межиріччя Дністра та Дунаю проведено шляхом синхронного аналізу матеріалів власних польових записів у 60 українських, 2 російських, 2 болгарських та 2 румунських південнобессарабських говірках, зокрема здійснено картографування зібраного матеріалу і відтворено в “Атласі ботанічної лексики українських південнобессарабських говірок”, який налічує 76 лексичних карт. Саме тут відображено особливості мовної картини носіїв українських південнобессарабських говірок.

Картографований матеріал демонструє, що на дослідженій території на основі інтеграційних (об’єднання ядер досліджуваних ареалів у суцільний ареал) та диференційних ознак (лексичні, словотвірні, граматичні, на певних картах фонетичні опозити) можна виділити сім груп говірок: північно-західну, північну, північно-східну, центральну, східну, південно-центральну, південно-західну. Північно-західна група охоплює говірки Тарутинського району, північна – говірки північної частини Білгород-Дністровського та північної частини Саратського районів, північно-східна – говірки східної частини Саратського та північно-східної частини Білгород-Дністровського районів, східна – говірки східної частини Білгород-Дністровського та східної частини Татарбунарського районів, центральна – говірки південної частини Саратського та центральної частини Татарбунарського районів, південно-центральна – говірки Кілійського та південно-західної частини Татарбунарського районів, південно-західна – говірки Ізмаїльського району.

Найбільша кількість ізоглос характерна для південно-центральної групи говірок, менша кількість – для східної групи.

Північно-західну групу формують лексеми: *с’т’еб’ел’* ‘стебло, що росте (на корені), злакових рослин’, *с’т’еб’ел’* ‘стебло, що росте (на корені),

проса', ук'роп 'кріп', л'і'р'йа 'листя молоді цибулі, часнику', г'ута 'айва (дерево та його плоди)', чер'енок 'чубук винограду', бузи'на 'болиголов плямистий', зв'іро'бой 'звіробій', с'т'еб'ел' 'стебло, що росте (на корені), маку'.

Північну групу окреслюють ізоглоси лексем: бур'а'чин'а 'листя буряків, що росте', бур'а'чин'а, су'хебур'а'чин'а 'зрізане листя буряків', л'ист'а, г'ичка 'листя моркви, що росте', су'хел'ист'а, су'ха г'ичка 'зрізане листя моркви', цибу'лин'а 'листя молоді цибулі, часнику', г'ута 'айва (дерево та його плоди)', стол'етн'ік 'алоє', р'отики 'зів лева', добре л'утро 'левкою'.

Північно-східну групу виділяють лексеми: кашка 'осередок в насінні соняшника', су'ха'палка 'стебло, з якого знято урожай, сухе бадилля соняшника', ба'дил'а 'стебло, що росте (на корені), картоплі', ба'дил'а, су'хеба'дил'а 'сухе бадилля картоплі', цибу'лин'а 'листя молоді цибулі, часнику', стол'етн'ік 'алоє деревподібне'.

Східна група відокремлена ізоглосами лексем: кашка 'осередок в насінні соняшника', с'тебло 'стебло, що росте (на корені), проса', бат'ва 'листя буряків, що росте', бат'ва, су'хабат'ва 'зрізане листя буряків'.

Центральну групу формують лексеми: лу'жан'а 'сухе бадилля кукурудзи', ба'дил'а 'стебло, що росте (на корені), картоплі', су'хеба'дил'а 'сухе бадилля картоплі', ба'дил'а 'листя моркви, що росте', су'хеба'дил'а 'зрізане листя моркви', гу'тул'а 'айва', курку'душа 'алича', ци'бух 'чубук винограду', ол'андра 'олеандр', бузи'на 'болиголов плямистий'.

Південно-центральну групу окреслюють ізоглоси лексем: куку'руза, папу'шойа 'кукурудза', сте"б'ло 'стебло, що росте (на корені), кукурудзи', лу'жан 'сухе бадилля кукурудзи', сте"б'ло 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', кашка 'осередок в насінні соняшника', су'хе сте"б'ло, су'ха п'алка 'стебло, з якого знято урожай, сухе бадилля соняшника', син'і 'баклажан', а'лойе 'алоє', со'бачки 'зів лева', ку'рай 'перекотиполе', баран'ц'і 'якірці сланкі', реп'л'ак 'реп'ях – плід нетреби звичайної'.

Південно-західну групу виділяють ізоглоси лексем: куку'руза, папу'шойа 'кукурудза', ш'л'анка 'головка соняшника', кашка 'осередок в насінні соняшника', р'атиц'а 'процес виникнення відростків на картоплі', шолу'ха 'лушпиння цибулі', гу'тул'а 'айва (дерево та його плоди)', курку'душа 'алича', со'бачки 'зів лева', га'д'уча пет'рушка 'болиголов плямистий', ку'рай 'перекотиполе', реп'л'ак 'реп'ях – плід нетреби звичайної'.

До складу кожної групи говірок входять мікроареали. Позначимо їх номерами населених пунктів, які формують ці мікроареали. Так, північно-західну групу утворює мікроареал 1–2–3–6 та н.п. 4, 5, північну групу – мікроареали 7–8–9 та 10–11–12, північно-східну групу – мікроареали 13–16–18–20–22, 14–19–21, 17–23, східну групу – мікроареал 28–30–34–37 та н.п. 27, 38, 39, які не утворюють мікроареал, центральну групу – мікроареали 32–36,

41–42–44, 43–47–49–50, південно-центральну – мікроареали 46–48–51, 52–55–56, південно-західну групу – мікроареали 59–61–62, 63–64.

Мікроареал 1–2–3–6 формують лексеми: *ʼсин'і*, *ʼсин'ійпом'ідор* 'баклажан', *на'с'іник* 'огірок, залишений на насіння', *ʼгудин'а* 'стебло, що росте (на корені), огірка', *су'хе ʼгудин'а* 'сухе бадилля огірків', *ʼгудин'а* 'стебло баштанних культур', *су'хе ʼгудин'а* 'сухе бадилля баштанних культур', *на'с'іник* 'огірок, залишений на насіння'.

Мікроареал 7–8–9 окреслюють ізоглоси лексем: *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), кукурудзи', *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *с'т'еб'ел'*, *п'росо* 'стебло, що росте (на корені), проса', *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *ог'ірок на семе'на* 'огірок, залишений на насіння', *бур'а'чин'а*, *су'хебур'а'чин'а* 'зрізане листя буряків', *ʼлист'а* 'листя моркви, що росте', *перекоти'поле* 'перекотиполе'.

Мікроареал 10–11–12 виділяють ізоглоси лексем: *ʼчупчик* 'рильця – волосяний покрив качана кукурудзи', *шелу'ха* 'лушпиння з насіння соняшника', *п'алка* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *су'ха п'алка* 'стебло, з якого знято урожай, сухе бадилля соняшника', *су'ха ʼгичка* 'зрізане листя буряків', *ʼлист'а*, *ʼгичка* 'листя моркви, що росте', *су'ха ʼгичка* 'зрізане листя моркви', *ʼгудин'а* 'стебло, що росте (на корені), огірка', *су'хе ʼгудин'а* 'сухе бадилля огірків', *су'хе ʼгудин'а* 'сухе бадилля баштанних культур', *п'рун'ка* 'мірабель', *ку'рай* 'перекотиполе'.

Мікроареал 13–16–18–20–22 формують лексеми: *ук'роп* 'кріп', *на'с'іник* 'огірок, залишений на насіння', *ʼротики* 'зів лева', *мат'і'ола* 'левкой', *га'д'уча пет'рушка* 'болиголов плямистий', *ку'рай* 'перекотиполе', *ри'п'ях* 'реп'ях – плід нетреби звичайної'.

Мікроареал 14–19–21 окреслюють ізоглоси лексем: *ʼволос*, *ʼрил'це*, *ʼчупчик* 'рильця – волосяний покрив качана кукурудзи', *на'с'іл'ник* 'огірок, залишений на насіння', *бат'ва*, *ба'дил'а* 'листя буряків, що росте', *бат'ва*, *су'ха бат'ва*, *су'хеба'дил'а* 'зрізане листя буряків', *бат'ва*, *ба'дил'а* 'листя моркви, що росте', *су'ха бат'ва*, *су'хеба'дил'а* 'зрізане листя моркви', *ʼвудин'а* 'стебло, що росте (на корені), огірка', *су'хе ʼвудин'а* 'сухе бадилля огірків', *гу'тул'а* 'айва', *курку'душа* 'алича', *чу'бук* 'чубук винограду', *а'лой*, *сто'л'етн'ік* 'алоє', *а'лой*, *сто'л'етн'ік* 'алоє деревподібне', *со'бачки* 'зів лева', *перекоти'поле*, *ку'рай* 'перекотиполе'.

Мікроареал 17–23 виділяють лексеми: *ш'л'ана* 'головка соняшника', *шкар'луна* 'лушпиння з насіння соняшника', *ог'ірок на семе'на* 'огірок, залишений на насіння', *бур'а'чин'а*, *ба'дил'а* 'листя буряків, що росте', *бур'а'чин'а*, *су'хебур'а'чин'а*, *су'хеба'дил'а* 'зрізане листя буряків', *су'хеба'дил'а* 'зрізане листя моркви', *ʼгудин'а* 'стебло, що росте (на корені), огірка', *су'ха ʼгудина* 'сухе бадилля огірків', *гу'тул'а* 'айва', *мара'бел'а*, *п'рун'ка* 'мірабель', *а'лойе* 'алоє', *сто'л'етн'ік* 'алоє деревподібне', *со'бачки* 'зів лева', *бузи'на* 'болиголов плямистий', *гар'бузики* 'якірці сланкі', *реп'л'ак* 'реп'ях – плід нетреби звичайної', *сте'бло* 'стебло, що росте (на корені), маку'.

Мікроареал 28–30–34–37 формують лексеми: *сте"б\ло* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *ш\л'ап\ка*, *го\лоу\ка* 'головка соняшника', *\син'і* 'баклажан', *ог'і\рок на семе\на*, *на\с'іл'ник* 'огірок, залишений на насіння', *бат\ва*, *су\ха бат\ва* 'зрізане листя буряків', *бат\ва* 'стебло, що росте (на корені), картоплі', *су\ха бат\ва* 'сухе бадилля картоплі', *бат\ва* 'листя моркви, що росте', *су\ха бат\ва* 'зрізане листя моркви', *шкарлу\па* 'лушпиння цибулі', *гу\тул'а* 'айва', *курку\душа* 'алича', *блоко\та* 'болиголов плямистий', *ку\рай* 'перекотиполе'.

Мікроареал 32–36 окреслюють ізоглоси лексем: *сте"б\ло*, *с\т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *сте"б\ло*, *с\т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), проса', *сте"б\ло*, *с\т'еб'ел'*, *\пал\ка* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *на\с'і\ник* 'огірок, залишений на насіння', *\лист'а* 'листя молоді цибулі, часнику', *\вудина* 'стебло баштанних культур', *а\лойе* 'алое', *а\лойе* 'алое деревподібне', *со\бачки* 'зів лева'.

Мікроареал 41–42–44 виділяють лексеми: *куку\руза* 'кукурудза', *\рил'ц'а* 'рильця – волосяний покрив качана кукурудзи', *с\т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), кукурудзи', *лу\жан'а* 'сухе бадилля кукурудзи', *с\т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), проса', *луш\пайки* 'лушпиння з насіння соняшника', *с\т'еб'ел'*, *\пал\ка* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *\син'і* 'баклажан', *на\с'іл'ник* 'огірок, залишений на насіння', *бур'а\чин'а* 'листя буряків, що росте', *су\хеба\дил'а* 'зрізане листя буряків', *\гудин'а* 'стебло, що росте (на корені), огірка', *су\хе \гудин'а* 'сухе бадилля огірків', *цибу\лин'а* 'листя молоді цибулі, часнику', *шкара\лу\пи* 'лушпиння цибулі', *\вудин'а*, *\гудин'а* 'стебло баштанних культур', *су\хе \вудин'а*, *су\хе \гудин'а* 'сухе бадилля баштанних культур', *мара\бел'ка* 'мірабель', *а\лой* 'алое', *а\лой* 'алое деревподібне', *\ротики* 'зів лева', *\рано ів\вечор'і* 'левкой', *п'і\тун'а* 'петунія', *бе\р'іска*, *па\утка* 'березка польова', *перекоти\поле*, *ку\рай* 'перекотиполе', *п'і\р'ій* 'пірій повзучий', *барам\бол'і* 'чина бульбиста', *кир'ц'і* 'якірці сланкі', *реп\л'ак* 'реп'ях – плід нетреби звичайної', *с\т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), маку'.

Мікроареал 43–47–49–50 формують лексеми: *сте"б\ло* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *лу\жан'а* 'сухе бадилля кукурудзи', *с\теб\ло* 'стебло, що росте (на корені), проса', *на\с'і\ник* 'огірок, залишений на насіння', *бат\ва*, *ба\дил'а* 'листя буряків, що росте', *бур'а\чин'а*, *су\хебур'а\чин'а* 'зрізане листя буряків', *а\лойе* 'алое', *ку\рай* 'перекотиполе', *п'і\р'ій* 'пірій повзучий'.

Мікроареал 46–48–51 окреслюють ізоглоси лексем: *с\т'еб'ел'*, *\пал\ка* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *бузи\на* 'болиголов плямистий'.

Мікроареал 52–55–56 виділяють лексеми: *сте"б\ло* 'стебло, що росте (на корені), кукурудзи', *сте"б\ло* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *лу\жан*, *папу\шойн'а* 'сухе бадилля кукурудзи', *с\теб\ло* 'стебло, що росте (на корені), проса', *ба\дил'а* 'сухе бадилля проса', *сте"б\ло* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *бур'а\чин'а*, *\гичка* 'листя буряків, що росте', *су\хебур'а\чин'а*, *су\хе\гичка* 'зрізане листя буряків', *цибу\лин'а* 'листя молоді

цибулі, часнику', *лудина* 'стебло баштанних культур', *гултул'а* 'айва', *алича* 'алича', *кир'ц'і*, *баран'ц'і* 'якірці сланкі'.

Мікроареал 59–61–62 формують лексеми: *сте"бло* 'стебло, що росте (на корені), кукурудзи', *сте"бло* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *с'тебло* 'стебло, що росте (на корені), проса', *лудина* 'стебло, що росте (на корені), огірка', *суха лудина* 'сухе бадилля огірків', *цибулин'а* 'листя молоді цибулі, часнику', *алойе* 'алое', *лавр* 'олеандр'.

Мікроареал 63–64 окреслюють ізоглоси лексем: *волос'а*, *рил'це* 'рильця – волосяний покрив качана кукурудзи', *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), кукурудзи', *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), злакових рослин', *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), проса', *шл'ана*, *шл'анка* 'головка соняшника', *шелуха* 'лушпиння з насіння соняшника', *с'т'еб'ел'*, *палка* 'стебло, що росте (на корені), соняшника', *кр'ін*, *ук'роп* 'кріп', *нас'інийог'ірок* 'огірок, залишений на насіння', *бур'ачин'а*, *ба'дил'а* 'листя буряків, що росте', *сухебур'ачин'а*, *сухеба'дил'а* 'зрізане листя буряків', *от'ростки*, *к'іл'ц'а* 'відростки на плодах картоплі', *воўк*, *п'етушок* 'середина розрізаного кавуна', *лудин'а* 'стебло баштанних культур', *алой* 'алое', *стол'етн'ік* 'алое деревподібне', *ка'лач'іки* 'герань', *лавра* 'олеандр', *пір'ій* 'пірій повзучий', *ф'іс'ташки* 'чина бульбиста', *с'т'еб'ел'* 'стебло, що росте (на корені), маку'.

Здійснене картографування ботанічної лексики межиріччя Дністра і Дунаю продемонструвало існування 7 груп говірок. Найбільшу кількість ізоглос має південно-центральна група, меншу кількість – східна група. Кожна група складається з мікроареалів, які об'єднані на основі інтеграційних та диференційних ознак. Наявність стількох ізоглос та мікрозон свідчить про неоднорідність дослідженого мовного ландшафту, вона зумовлена внутрішньомовними та позамовними чинниками. Результати дослідження є вагомим внеском у реалізацію масштабного проекту "Літературні мови і діалекти українського Подунав'я: мультилінгвальний атлас межиріччя Дністра та Дунаю".

Мережа населених пунктів на карті

№ на карті	Назва населеного пункту
1	с. Петрівка Тарутинського р-ну
2	с. Новоукраїнка Тарутинського р-ну
3	с. Височанське Тарутинського р-ну
4	с. Лісне Тарутинського р-ну
5	с. Олександрівка Тарутинського р-ну
6	с. Скриванівка Тарутинського р-ну
7	с. Удобне Білгород-Дністровського р-ну
8	с. Козацьке Білгород-Дністровського р-ну
9	с. Старокозаче Білгород-Дністровського р-ну
10	с. Забари Саратовського р-ну

11	с. Ройлянка Саратовського р-ну
12	с. Стара Царичанка Білгород-Дністровського р-ну
13	с. Молога Білгород-Дністровського р-ну
14	с. Андріївка Білгород-Дністровського р-ну
15	с. Карналіївка Білгород-Дністровського р-ну
16	с. Бикоза Білгород-Дністровського р-ну
17	с. Крива Балка Саратовського р-ну
18	с. Випасне Білгород-Дністровського р-ну
19	с. Розкішне Білгород-Дністровського р-ну
20	с. Бритівка Білгород-Дністровського р-ну
21	с. Монаші Білгород-Дністровського р-ну
22	с. Салгани Білгород-Дністровського р-ну
23	с. Миколаївка-Новоросійська Саратовського р-ну
24	с. Плахтіївка Саратовського р-ну
25	с. Ярославка Саратовського р-ну
26	с. Біленьке Білгород-Дністровського р-ну
27	с. Великомар'янівка Білгород-Дністровського р-ну
28	с. Вільне Білгород-Дністровського р-ну
29	с. Теплиця Арцизького р-ну
30	с. Косівка Білгород-Дністровського р-ну
31	с. Новоселівка Арцизького р-ну
32	с. Михайлівка Саратовського р-ну
33	с. Широке Білгород-Дністровського р-ну
34	с. Приморське Білгород-Дністровського р-ну
35	с. Прямобалка Арцизького р-ну
36	с. Білолісся Татарбунарського р-ну
37	с. Миколаївка Білгород-Дністровського р-ну
38	с. Жовтий Яр Татарбунарського р-ну
39	с. Тузли Татарбунарського р-ну
40	с. Кам'янське Арцизького р-ну
40	с. Кам'янське Арцизького р-ну
41	с. Зарічне Татарбунарського р-ну
42	с. Новоселиця Татарбунарського р-ну
43	с. Вишневе Татарбунарського р-ну
44	с. Трапівка Татарбунарського р-ну
45	с. Рибальське Татарбунарського р-ну
46	с. Баштанівка Татарбунарського р-ну
47	с. Трихатки Татарбунарського р-ну
48	с. Струмок Татарбунарського р-ну
49	с. Приморське Татарбунарського р-ну
50	с. Лиман Татарбунарського р-ну
51	с. Нерушай Татарбунарського р-ну
52	с. Трудове Кілійського р-ну

53	сmt. Суворове Ізмаїльського р-ну
54	с. Муравлівка Ізмаїльського р-ну
55	с. Десантне Кілійського р-ну
56	с. Шевченкове Кілійського р-ну
57	с. Кам'янка Ізмаїльського р-ну
58	с. Утконосівка Ізмаїльського р-ну
59	с. Першотравневе Ізмаїльського р-ну
60	с. Ліски Кілійського р-ну
61	с. Кислиця Ізмаїльського р-ну
62	с. Саф'яни Ізмаїльського р-ну
63	с. Броска Ізмаїльського р-ну
64	с. Матроска Ізмаїльського р-ну
65	с. Стара Некрасівка Ізмаїльського р-ну

ЛІТЕРАТУРА

1. Берлізов А. А. Лексика рибальства українських говірок Нижньої Наддністрянщини : дис. ... канд. філол. наук : 10.661 / Берлізов Андрій Андрійович. – К., 1976. – 184 с.
2. Берлізов А. А. Лексика рибальства українських говорів Нижнього Подністров'я / А. А. Берлізов // Наук. зап. Чернігів, пед. ін-ту. – Чернігів, 1959. – Т. 14. – Вип. 4. – С. 14–18.
3. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики / Гриценко П. Ю. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1990. – 272 с.
4. Гриценко П. Ю. Дослідження лексики українських говорів / П. Ю. Гриценко // Мовознавство. – 1984. – № 5. – С. 22–30.
5. Гриценко П. Ю. Назви сільськогосподарських знарядь у говірках південної Одещини / П. Ю. Гриценко // Тези доповідей XIV республіканської діалектологічної наради. – К., 1977. – С. 115–117.
6. Гриценко П. Ю. Тваринницька лексика українських західностепових говірок. Питання організації тематичної групи / П. Ю. Гриценко // Структура українських говорів. – К. : Наук. думка, 1982. – С. 142–170.
7. Дакі О. А. Структура і номінація молдавського весілля / О. А. Дакі // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2006. – Вип. 21. – С. 111–113.
8. Дроздовский В. П. Украинские говоры Бессарабского Приморья (на материале обследования Саратовского, Татарбунарского и Белгород-Днестровского районов Одесской области) : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.661 „Языки народов СССР (украинский язык)” / В. П. Дроздовский – К., 1962. – 27 с.
9. Дроздовський В. П. Українські говірки Бессарабського Примор'я (на матеріалі обстеження Саратовського, Татарбунарського, Білгород-Дністровського районів Одеської області) : дис. ... канд. філол. наук : 10.661 / Дроздовський Володимир Петрович. – Одеса, 1962. – Ч. 1. – 472 с.
10. Заворотна Т. П. Народна номінація рослин в українській і російській мовах / Т. П. Заворотна // Лексика української мови в її зв'язках з сусідніми слов'янськими і неслов'янськими мовами : тези доп. – Ужгород, 1982. – С. 82–83.
11. Заворотна Т. П. Типи умотивованості народних назв рослин / Т. П. Заворотна // Структура і розвиток українських говорів на сучасному етапі : XV респ. діалектол.

- нарада : тези доп. і повідомл. – Житомир : АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, 1983. – С. 191–192.
12. Заворотная Т. П. Лексика українських придунайських говорів : автореф. дисс. на соиск. учен. степени канд. філол. наук : спец. 10.661 „Язика народів ССРСР (український язык)” / Т. П. Заворотная. – Черновці, 1968. – 16 с.
13. Мірошніченко О. О. Болгарські та східнороманські елементи в українських південнобессарабських говірках / О. О. Мірошніченко // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2004. – Вип. 17. – С. 100–106.
14. Мірошніченко О. О. Східнороманські запозичення в українських південнобессарабських говірках / О. О. Мірошніченко // Діалектологічні студії. 5 : Фонетика, морфологія, словотвір / [відп. ред. Гриценко П., Хобзей Н.]. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, 2005. – С. 279–284.
15. Москаленко А. А. Словник діалектизмів українських говірок Одеської області / А. А. Москаленко. – Одеса, 1958. – 78 с.
16. Павел В. К. Лексическая номинация : на материале молдавских народных говоров / Павел В. К. – Кишинев : Штиинца, 1983. – 231 с.

В статті розглядається діалектне членення українських южнобессарабських говорів. На основі інтеграційних і диференціальних ознак визначено групи говорів і мікроареали.

Ключеві слова : лексема, изоглосса, говор, група говорів, мікроареал.

The article reviews the dialectal division of the Ukrainian South-Bessarabian subdialects. The bulk of attention is given to the dialect groups and mikroareals.

Key words: lexeme, isogloss, dialect, dialect group, mikroareal.

УДК 811.161.2'373.611

Дияк О. В.

СТРУКТУРА Й СЕМАНТИКА СЛОВОВІРНОГО ГНІЗДА З ВЕРШИНОЮ ПЛАТИН(-А) В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

У статті проаналізовано формальну і семантичну структуру слів із коренем *платин-*. Установлено структурно-семантичні відношення між словом-вершиною та похідними одиницями в словотвірних парадигмах, взаємозв'язки дериватів у словотвірних ланцюжках. Визначено продуктивність кореня *платин-*.

Ключові слова: словотвірне гніздо (СГ), словотвірна парадигма (СП), словотвірний ланцюжок (СЛ), словотвірне значення (СЗ), слово-вершина, твірна основа, похідне слово.